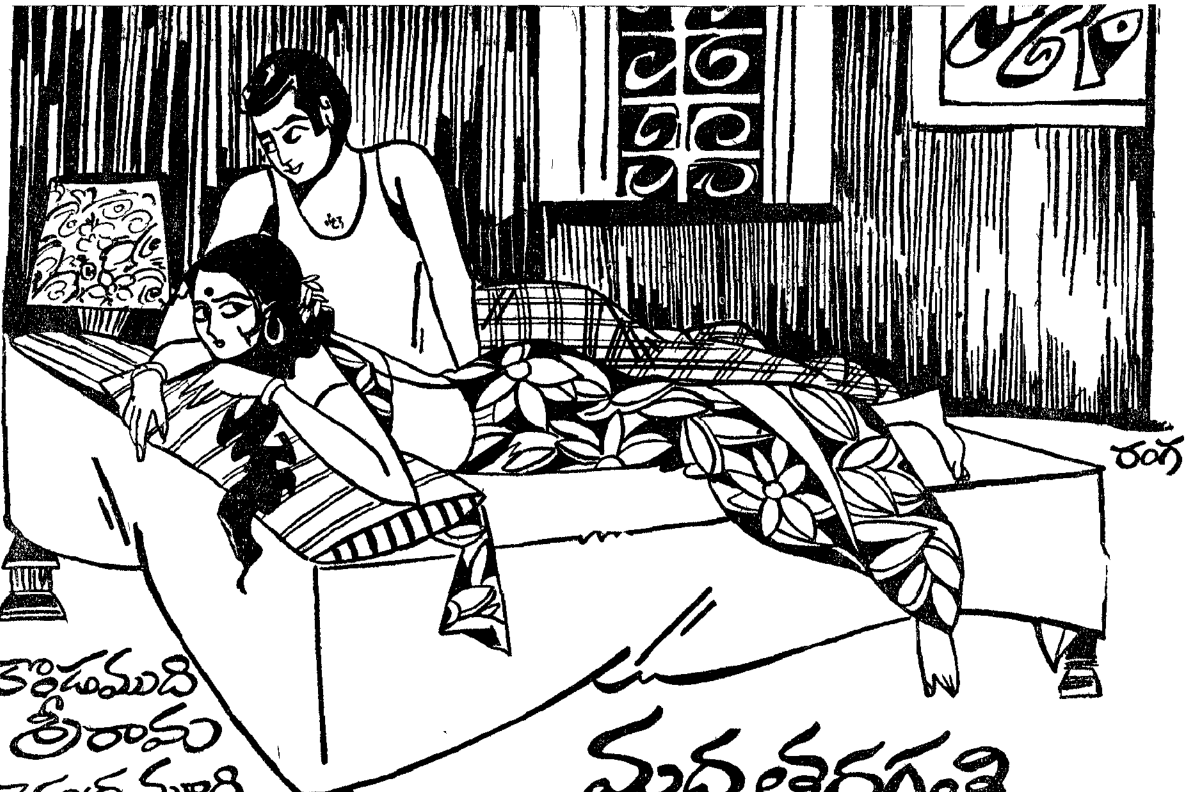

కొండముది శ్రీరామచంద్రమూర్తి

మధ్యతరగతి మధురస్వప్నం

తలలో మల్లెలు తురుముకుని, జపాన్ నైలెక్స్ చీర కట్టుకుని చేతులకు రెండు జతల బంగారు గాజులు వేసుకుని, మెళ్ళో మూడు పేటల చంద్రహారంతో క్రొత్తగా చేయించుకున్న నల్లపూసల గొలుసు జతకలిపి మురిపిస్తుండగా, నొసటి మీద అల్లల్లాడుతున్న ముంగురులను

—తీర్చి దిద్దుకున్న తిలకం చెరిగిపోకుండా అలవోకగా సర్దుకుంటూ, గేటుదగ్గర నిలబడి అస్తమిస్తున్న సూర్య కాంతిలో ఎర్రగామెరిసిపోతూ, ఎంతకూ ఇంటికిరాని భర్త కోసం కొంచెం కోపంతోనూ మరి కొంచెం విసుగుతోనూ ఎదురు చూస్తూ నుంచున్నది కరుణ

ఆకాశంలో రకరకాల పక్షులు ఎగురుతున్నాయి పలుచోట్లనుండీ రకరకాల ధ్వనులు వినబడుతున్నాయి ఎదురుగావున్న వేపచెట్టు కొమ్మలు రెమ్మలు సాచి గంభీరంగా కప్పిస్తున్నది వేప చెట్టు క్రింద, పసితనం వదలని పిల్లలు కొందరు రకరకాల ఆటలతో తమ లోకంలో తాము వున్నారు

సాయంకాలంపూట పాలు పోసే పాలమనిషి వచ్చి ఎదురింట్లో పాలుపోసి, సైకిలెక్కి బెల్లు వాయించుకుంటూ వెళ్లి పోతున్నాడు

ఆరుదాటిన సూచన

ఇంకా మన్మథ ఇంటికి రాలేదు

లోపల నుంచి ప్రాంతీయ వార్తలు వినబడడం ప్రారంభమైంది

ఆరూ అయిదు

దూరంగా ఎవరోసైకిలుమీద వస్తున్నారు బహుశ మన్మథే కావచ్చు! కరుణ ఆశగా, విప్పారిన కళ్లతో ఆ వస్తున్న వ్యక్తి వేపు చూసింది ఉహూ, కాదు అతను మన్మథ కాదు, అదే సందులో చివర ఇంట్లో వుంటున్న, కలెక్టరాఫీసు గుమాస్తా

మన్మథా, అతనూ దూరానికి ఒకలాగే కనిపిస్తారు—ఖర్మ!! ఆ వీధిలో ఆ ఇద్దరికే సైకిళ్లు వున్నాయి మిగిలిన వాళ్లలో చాలా మందికి స్కూటర్లు ఒకళ్లిద్దరికి కార్లు!!

కరుణ నిరాశపడి, తల తిప్పుకున్నంతలో—

ఎదుటింటి వరండాలో నుండి స్కూటరు కిందకు దింపుతూ సుధాకరం కనిపించాడు అతనికి ప్రక్కన విచ్చుకున్న మందారంలా, సుధ నిల్చుని వున్నది

సుధాకరం ఏదో జోక్ వేసి వుంటాడు సుధ పెద్దగా నవ్వుతోంది! 'ఆ జోక్, ఒంటరిగా నిలబడ్డ తనను గురించి అయి వుండదు కదా'

అనాలోచితంగానే కరుణ భుజం నిండుగా పమిట కప్పుకుంది

స్కూటర్ స్టార్ట్ చేయడానికి సుధాకరం కొంచెం శ్రమ పడుతున్నాడు అది మొరాయిస్తోంది

"కార్బన్ పట్టినట్టుంది!" అన్నాడు నొసటన ప[illegible] చెమటను తుడుచుకుంటూ

"కొంపతీసి, ఇప్పుడు గాని క్లీనింగ్

మొదలుపెట్టారు కదా? అన్నది సుధ, గోముగా

"ఐ కాన్ట్ సే!"

సుధాకరం చోక్ వేశాడు యిక్నిషన్ టర్న్ చేశాడు ఒకటి రెండు కిక్‌లు బలంగా ఇచ్చాడు నిద్రమత్తు వదిలినట్టుగా ఆ స్కూటరు చలన సంగీతం ఆరంభించింది

గర్వంగా భార్యవేపు చూస్తూ, "ప్రొద్దుటినుంచీ స్టార్ట్ చెయ్యలేదు కదూ—అందుకనీ ట్రబుల్! మన స్కూటరు మనల్నెప్పుడూ లెట్ డౌన్ చెయ్యదు" అన్నాడు అంటూ ఎక్కి కూచుని, క్లచ్ మారుస్తూ "ఊఁ! కూచో! — అవతల టైమయి పోతోంది" అన్నాడు పిలియన్ సీటు ఆఫర్‌చేస్తూ

సుధ, సుతారంగా చీర చెరుగులను ఎత్తి పట్టుకుని, వయ్యారంగా ఒకవేపుకు ఎక్కి కూచుని, భర్త బుజం మీద ఒక చేయివేసి రెండో చెయ్యి స్టెపిన్ మీద వేసి, "ఊఁ! పోనీండి" అన్నది

స్కూటరు మీద వెళ్తూ వెళ్తూ, వంటరిగా గేటు దగ్గర నిలబడివున్న కరుణను ఆమె చూసి నవ్వుతూ విష్ చేసింది ఏదో అనను కూడా అన్నది స్కూటరు శబ్దంలో ఆ మాట ఏమిటో కరుణకు స్పష్టంగా వినబడలేదు స్కూటరు ముందుకు వెళ్తుంటే, సుధ కట్టుకున్న జరీపూల ఎర్ర చీర చెంగు, జయపతాకలా ఎగురుతూ కనిపి

మధ్యతరగతి మధురస్వప్నం

స్తోంది సుధ తలలో పెట్టుకున్న ఒకే ఒక ఎర్ర గులాబీ, ఇంత దూరానికి గూడా నల్లని ఆకాశంలో వంటరి జ్వాలా నక్షత్రంలా మెరుస్తూ కనిపిస్తోంది సుధ రాసుకున్న అత్తరు పరిమళం, విసురుగా వచ్చిన గాలి కెరటంతో కలిసి గుండె లోతులను స్పర్శిస్తోంది

కరుణకు, ఇదమిద్ధమని తెలీని కారణంతో, మనస్సు చివుక్కుమంది సుధాకరం, తన భర్త ఇద్దరూ కాలేజీలో లెక్చరర్లే! ఇద్దరూ ఒకసారే చేరారు సర్వీసులో! తామూ, సుధా కూడా ఒకసారే కాపురాలకు వచ్చారు

అయితే ఏం, తన జీవితం ఉన్నచోటే వుంది

సుధాకరం, తానంతవరకూ అద్దెకుంటున్న ఆ ఎదుటింటిని స్వంతం చేసుకున్నాడు ఇల్లు కొనీ కొనకుండానే స్కూటర్ కొన్నాడు. స్కూటరు వచ్చీ రాకుండానే, భార్యతో కలిసి సరదాగా అక్కడికీ ఇక్కడికీ వెళ్లివస్తున్నాడు!!

ఆ క్షణంలో కరుణకు—

సుధాకరం ఉదయం నాలుగ్గంటల కనగా లేచి బ్యాచీ తర్వాత బ్యాచీకి వరుసగా ట్యూషన్లు చెప్పడం జ్ఞాపకం రాలేదు

అతనికి భార్య తరఫున కలిసిన సుక్షేత్రమైన తణుకు పంటపొలం జ్ఞాపకం రాలేదు

అటు పెళ్ళిచేయవలసిన చెల్లెళ్లు కానీ, ఇటు పోషించవలసిన వృద్ధ తలిదండ్రులు కానీ అతనికిలేని విషయం ఆమెకు అసలుజ్ఞాపకమే రాలేదు

సుధాకరం ఎంతో సమర్థుడుగా, ప్రయోజకుడిగా కనిపించాడు! మన్మధ జీవితంలో అన్నీ పోగొట్టుకుంటూ, ఏమీ సాధించలేకున్న అమాయకుడుగా కనిపించాడు

ఓ సంవత్సరం క్రితం—

సుధాకరం దంపతులు సమధికోత్సాహంతో గృహప్రవేశం జరుపుకున్న రోజున, తనకూ మన్మధకూ జరిగిన సమాధానం, అనుకోకుండా ఆ సమయంలో ఆమెకు జ్ఞాపకం వచ్చింది

"మనమూ ఇల్లు కొనుక్కుందామండీ!"

"కరుణా!" మన్మధ కంఠస్వరం బరువుగా ధ్వనించింది "ఇంటి సంగతి దేవుడెరుగు ముందు అనూరాధ పెళ్లి చేయాలి! ఎట్లాగా అని, నాన్నకూ, నాకూ కూడా ఒకటే ఇదిగా వుంది!"

కరుణ కాసేపు మౌనంగా వూరుకొంది "పోనీ—మీరుకూడా ట్యూషన్లు చెప్పకూడదటండీ?" అన్నది

"చెప్పను"

మన్మధ గొంతులో విచిత్రమైన నిశ్చయం "ఇంటిదగ్గర ట్యూషన్లు చెప్పడం కోసమని కాలేజీలో పాఠాలు చెప్పకుండా, విద్యార్థులను మోసగించడం ధర్మద్రోహం యూనివర్శిటీ చెప్పకూడదన్నది కాలేజీ గవర్నింగ్ బాడీ వద్దంది డిసిప్లిన్‌కు వ్యతిరేకంగా నడవడం నా వల్లకాదు"

"ఎదురింటి సుధాకరంగారు చెప్పడం లేదేమిటీ?"

"సాగినంతకాలమే సాగుతుందన్నది అతని మనస్తత్వం ఇటు ట్యూషన్లూ చెప్పగలడు అవసరమొస్తే అటు సెక్రటరీగార్ని ఆశ్రయించనూ గలడు ఆ పన్లేవీ నేను చెయ్యలేను కరుణా! ఐయామ్ సారీ! అన్యాయార్జిత విత్తంతో మేడల్లో నివసించడం కన్నా, న్యాయంగా సంపాయించిందాంతో గుడిసెల్లో వుండడం మేలని నా అభిప్రాయం" కరుణ తన భర్తతో వివాదానికి దిగలేదు ఆదర్శాలను నమ్ముకున్న మనిషితో వివాదపడిమాత్రం లాభమేవిటీ? అయితే ఆదర్శాల కోసమని జీవితంలో చిన్న చిన్న సుఖాలను కూడా వదులుకోవాలా అన్నదే ఆమెకు అర్థంకాని విషయం

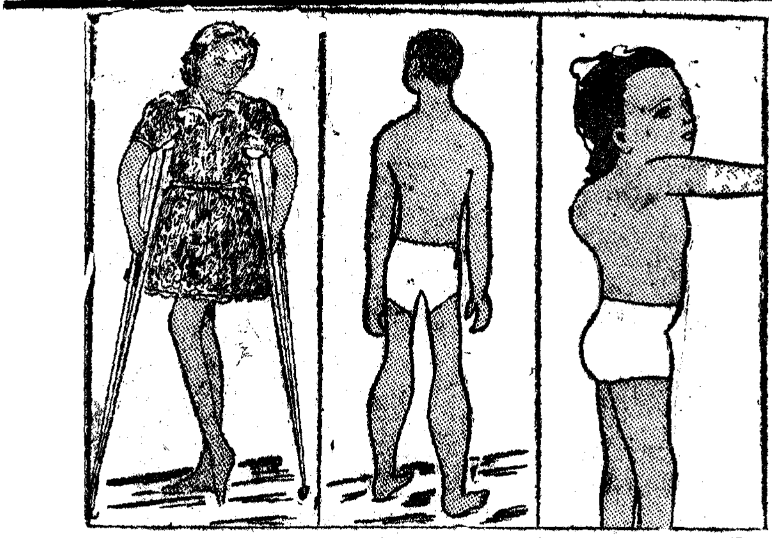

1 పోలియో, 2. పక్షవాతము, 3. కండరముల బలహీనత, 4 మానసిక బలహీనత, 5 మతిభ్రమ 6 చెవి, కన్ను మాటలలో దోషము. 7· పార్కిన్‌సన్‌వ్యాధి 8 నొప్పులు (నడుమునొప్పి, కీళ్ళనొప్పి. వాతనొప్పి, తుంటినొప్పి వగైరా)

వ్యాధిపీడితులు తమ వ్యాధులను మా కవిరాజ్ జీతో సంప్రదించవచ్చును. వీరు ఎం ఏ, భిషగాచార్య ధన్వంతరి పట్టములు గలవారు అమెరికా కూడా వెళ్ళివచ్చారు వీరు ప్రధాన వైద్యులు ఆర్యావర్త పోలియో ఆశ్రమ్ న్యూఢిల్లీ—110015 (ఢిల్లీలోను మరియు మహారాష్ట్రలోను పార్టు 1 నందు రిజిస్టరైనది)

గుల్బర్గ 16—11—74 మ 2 నుండి 6 మోహన్ లాడ్జి, అనెక్స్‌మిల్ రోడ్, ఫోన్ 294

హైదరాబాద్ 17—11—74, 18—11—74 ఉ 9 నుండి 12, మ 2 నుండి 4 తాజమహల్ హోటల్, కింగ్‌కోటి రోడ్, ఫోన్ 40181

కర్నూల్ 19—11—74 ఉ 9 నుండి 12 మ 2 నుండి 4, ఉడ్‌లాండ్స్ హోటల్, ఫోన్:220

బళ్లారి 20—11—74 మ 12 నుండి 3, మీనాక్షి లాడ్జి 149, బెంగుళూరు రోడ్, ఫోన్.362

బెంగుళూరు 21—11—74, 22—11—74 ఉ 9 నుండి 12, మ 2 నుండి 4, మద్రాసు ఉడ్‌లాండ్స్ హోటల్. 5 సంపంగిటాంక్‌రోడ్, ఫోన్ 74111.

వెల్లూరు 23—11—74 ఉ 9 నుండి 12 మ 2 నుండి 4, అరుణ్ హోటల్

మద్రాసు 24—11—74 25—11—74 ఉ 9 నుండి 12, మ.2 నుండి 4 ఉడ్‌లాండ్స్ హోటల్, మైలాపూర్ ఫోన్ 83111

కడప 26—11—74 ఉ 9 నుండి 12 మ 2 నుండి 4 ప్రతాప్ లాడ్జి.

నెల్లూరు 27—11—74 ఉ 9 నుండి 12 మ 2 నుండి 4 రాఘవ విహార్.

ఒంగోలు 28—11—74 ఉ 9 నుండి 12, మ 2నుండి 4 అభిలాష్ హోటల్, జి టి రోడ్ ఫోన్ : 171.

కాకినాడ 29—11—74 ఉ 9 నుండి 1 హోటల్ వసంతవిహార్, సుభాష్ రోడ్, ఫోన్ : 286,

విశాఖపట్నం 30—11—74 ఉ 9 నుండి 12 మ 2 నుండి 3 హోటల్ పూటి, డాబాగార్డెన్స్ ఫోన్ : 2493

రాజమండ్రి 1—12—74 ఉ 9 నుండి 12, మ 2 నుండి 3 శాంతి నివాస్, మెయిన్‌రోడ్ ఫోన్ . 267.

విజయవాడ 2—12—74 ఉ 9 నుండి 12 మ 2 నుండి 3 మాడరన్ కేఫ్, గవర్నర్ పేట ఫోన్ · 74532

బొంబాయి 9—12—74 10—12—74 ఉ 9 నుండి 12, మ 2 నుండి 4 హెల్తు ప్యాలెస్, రూమ్ నెం 1 ఫస్టుఫ్లోర్, బిల్డింగ్ నెం 3 నవజీవన్ కాలనీ, లామింగ్‌టన్ రోడ్.

సంప్రదించుటకు ఫీజు రు 40 — ట్రీట్‌మెంట్ చార్జీలు అదనం.

ARYAVARTA POLIO ASHRAM, ARYAVARTA BHAWAN
79-E Kirti Nagar, New Delhi-110015
Phone : 584344, 585635, 589319 Gram : "POLIOCURE"

బ్రాంచి · బొంబాయి సెంట్రల్ · 101/3, నవజీవన్‌కాలనీ, కవిరాజ్ ఓంప్రకాశ్, ఎం ఏ భిషగాచార్య ధన్వంతరివారి విచిత్ర ప్రచురణయైన "Poliomyelitis and Ayurveda" అను గ్రంథందరఇంగ్లీషు రు 8—50, హింది రు 8—00 Polio and Myopathy రు. 2—00. Health రు 2—50

గమనిక — సంప్రదింపులు హిందీలేక ఇంగ్లీషు.

మధ్యతరగతి మధురస్వప్నం

తనదీ అన్న ఓ స్వంత గూడు వుండడం—

వాళ్లమీదా వీళ్లమీదా ఆధారపడకుండా ఓ స్వంత వాహనముండడం—డన్‌లప్ పరుపు పైన స్ప్రింగ్ కాట్ మీద పడుకుని వెచ్చగా భర్త పరిష్వంగంలో కరిగిపోవడం—

మండు వేసవిలో ఎండనపడి వచ్చినప్రాణానికి ఇంత చల్లని మంచి తీర్థమివ్వడానికి వో మినీఫ్రిజ్—

వో సీలింగ్ ఫ్యాన్, వో సోఫాకమ్ బెడ్, వో గాడ్రెజ్ బీరువా, ఇవన్నీ ఈ ఇరవయ్యో శతాబ్దపు ఉత్తరార్థంలో ఎవరైనా కోరుకోదగిన కనీస సౌకర్యాలు కావా ?

మన్మథ దృష్టిలో కావు.

తన దృష్టిలో అవును.

ఈ ఉత్తర దక్షిణ దృక్పథాల మధ్య సయోధ్యకు తావులేదు. ఎవరో ఒకరు పూర్తిగా తన స్వభావాన్ని మార్చుకోవాలి. తనే మార్చుకుంది. కానీ అప్పుడప్పుడు తనలో తనకే బాధ కలుగుతుంటుంది.

ఇప్పుడు తన భర్త తన చెల్లెలి కోసమని తన జీవితంలోని ఆనందాన్ని త్యాగం చేస్తున్నాడు. రేపు ఆ చెల్లెలు పెళ్లై వెళ్లిపోయింతర్వాత వృద్ధులైన తలిదండ్రుల కోసమని మళ్లీ తన సుఖాన్ని త్యాగం చేస్తాడు. ఆ తర్వాత తమకు పుట్టే పిల్లల కోసమని తన ఆనందాన్ని కొంత త్యాగం చేస్తాడు. ఇట్లా త్యాగంతో, సేవాభావంతో ఆ జీవితంలో ప్రథమార్థమంతా గడచిపోతే ఉత్తరార్థంలో ఇంకా అతను సుఖపడేదేమిటీ ? — తనను సుఖపెట్టేదేమిటీ ? ...

ఈ రకమైన ఆలోచనల సాలెగూటిలోంచి ఆమె బయటపడక ముందే, మన్మథ మెల్లగా సైకిలు మీద వచ్చి ఉస్సురంటూ ఆమె ముందు దిగాడు. దిగుతూనే, "వెధవ సైకిలు, వెధవసైకిలని! టైరు పంక్చరైంది దారిలో. పంక్చరదీ వేయించుకుని, ఎంత తొందరగా వద్దామన్నా ..." అంటూ ఆగిపోయాడు క్షమాపణ చెప్పుకొంటున్నట్లు. అతనుమాట పూర్తి చెయ్యలేదు. కరుణ అతనివేపు జాలిగా చూసింది. అతని జుట్టంతా చెదిరిపోయింది. మొహం నిండా చెమట పట్టింది. సైకిలు తొక్కడంతో ప్యాంటు మడతలు నలిగిపొయ్యాయి. ఆయాసంతో మనిషిలో కొంత వగర్పు. స్కూటరు మీద సుధాకరం ఒక్కక్షణం ఆమె కళ్ళల్లో

మెదిలాడు. స్కూటరుమీద అతను రాజ కుమారుడిలా వెలిగిపోతున్నాడు. సైకిలు మీద తన భర్త బికారిలా ఉస్సురంటున్నాడు.

"బాగా ఆలస్యమైపోయింది కదూ ?— టిక్కెట్లు దొరకవేమో !"

"పోనీలెండి — రేపు వెళ్దాం !"

సైకిలు లోపల పెడుతున్న మన్మథ తల అడ్డంగా తిప్పాడు "వద్దు వద్దు ఇవ్వాళే వెళ్దాం. టిక్కట్లు దొరక్కేం ?— ఈ సినిమా వచ్చి అప్పుడే మూడో వారం కూడానూ !"

తనను నిరాశపర్చకూడదని అట్లా అంటున్న భర్తను చూసిన కరుణ హృదయం అతని మీది అభిమానంతో ఆర్ద్రమైంది. అతన్ని ఆ సమయంలో అపహరించడం ఇష్టంలేక, "సరే అయితే ! తొందరగా టాయిలెట్ కండి !" అన్నది ఉత్సాహంతో.

"ఎంత ?— వన్ మినిట్ !"

అన్నట్టుగానే ఒక్క నిముషంలోనే మన్మథ తయారై వచ్చినా, వాళ్ల రిక్షా మాట్లాడుకుని, థియేటరు చేరుకొనేసరికి ఓ అరగంట పట్టింది. ఎక్కడో ఊరవతల వుంది ఆ సినిమాహాలు. అప్పటికే బుక్కింగ్‌దగ్గర క్యూ పల్చబడింది. హాలుబయట తినుబండారాల వాళ్ల ధ్వనులు తగ్గుస్థాయిలో వున్నాయి.

మన్మథ రిక్షా దిగి కౌంటరు వేపు అడుగు వేసేటంతలోనే, కౌంటరు మూసేసి "హాలు నిండిన్నది" అన్న బోర్డు తగిలించారు బయట గేటుకు

కరుణ రిక్షాలోంచి దిగనే లేదు. ఆమె మనస్సు భారమైంది. ఏదో చెప్పలేని వెలితి.

"మనం ఇంకొంచెం ముందు రావలసింది కరుణా !"

కరుణ మ్లానంగా నవ్వింది. "సరేలెండి ! రండి. ఇంకా ఎందుకూ ఇక్కడ ? ఈ రిక్షాలోనే ఇంటికి పోదాం !"

మన్మథ తప్పు చేసిన వాడిలా రిక్షా ఎక్కాడు. అతను రిక్షాలో కూచున్న తర్వాత రిక్షా వెనక్కు తిరిగింది. ఒకటి రెండు గజాలు కూడా అది నడవకుండానే సినిమా థియేటరు సమీపంలోనే వాళ్లకు సుధాకరం స్కూటరు మీద వస్తూ ఎదురైనాడు. మన్మథను చూస్తూనే స్కూటరు స్లోచేస్తూ, "హలో ! ఏం వచ్చేస్తున్నారు ? టిక్కట్లు దొరకలేదా ?" అని అడిగాడు.

అవమానానికి తోడు గాయాన్ని కూడా జత చేయడం అంటే ఇదేకామోసు !

"హౌస్ ఫుల్"

"మాకు తెలుసు అందుకనే ముందు ఇక్కడికి వచ్చి, టిక్కట్లు తీసుకుని ఆ తర్వాత మధులతకు వెళ్లి ఇట్లా వస్తున్నాం. అయినా మీ రొస్తున్నట్టు ముందుగా మాకు ఇన్‌ఫారమ్ చేసినట్లయితే మీక్కూడా టిక్కట్లు తీసుకొనేవాణ్ణిగా ! — వెనగ్గా మీరు రిక్షాలో వచ్చినా ఇబ్బంది లేక పోయేది !"

'రిక్షాలో వచ్చినా' అంటే ఆ మాటలో గల అంతరార్థమేమిటో !" అడగాలనిపించినా అడగలేక వూరుకొంది కరుణ.

అయినా తనకు తెలుసు. వాళ్లు స్కూటరు వాళ్లు! ఎక్కడైనా తిరగ్గలరు. అన్నిపనులూ క్షణంలో పూర్తి చేసుకోగలరు.

తామంటే సైకిలు వాళ్లు. రిక్షాలో తిరుగుతూ, ఒకరి మీద ఆధారపడే వాళ్లు ! "దట్సాల్ రైట్ !" అన్నాడు మన్మథ, తన కో లెక్చరర్ మాటలను తేలిగ్గా తీసుకుంటూ.

ఇంటికి వచ్చింతర్వాత కూడా కరుణ ఇంకా ఆ మాటలనే పునశ్చరణ చేసుకో సాగింది.

తాము సైకిలువాళ్లు !! ఎల్లకాలం తాము సైకిలు వాళ్లమేనా? సైకిలు క్లాసు నుండి స్కూటర్ క్లాసుకు, స్కూటరు క్లాసు నుండి కార్ల క్లాసుకు తాము ఎదగలేమా ? తోటివారిలో తమ అంతస్తు పెంచుకోలేమా ? జీవితంలో కొంచెం సుఖాన్నయినా చవి చూడలేమా?

"ఏమిటి కరుణా—ఆలోచిస్తున్నావ్?" అన్నాడు మన్మథ ఆ రాత్రి కరుణ అన్యమనస్కంగా వుండడం చూసి.

"ఏవండీ?" దూరంగా పడుకున్న కరుణ అతనికి దగ్గరసా జరిగింది.

"ఏమిటి ?"

"మనంకూడా వో స్కూటర్ కొనుక్కుందామండీ ?" మన్మథ బిగ్గరగా నవ్వేడు "ఇంపాసిబుల్! ఇసుకలో తైలాన్ని తియడమన్నా సులభమేమో కాని, ఇమిడియట్‌గా స్కూటరు కొనడం మాత్రం కాదు"

"ఏం ? ఏందుకు కాదూ ?" కరుణ లేచి కూచుని రెట్టించింది.

"ఓసి పిచ్చిదానా ! ఇవ్వాళ నువ్వు స్కూటర్‌ను బుక్ చేసుకుంటే, అది నీ కొడుకు పెళ్లినాటికైనా నీకురాకపోవచ్చు!"

"ఏం తమాషాగా మాట్లాడతారండీ ?

ప్రధాని ఇందిరా గాంధీ

లినోకట్ చిత్రం. చిత్రకారుడు వేలూరి రాధాకృష్ణ

అందరూ కొనుక్కోవడం లేదా ? వాడు కోవడంలేదా ?"

"వాళ్లంతా నల్ల బజారులో కొనుక్కుంటూండవచ్చు"

"మనమూ అక్కడే కొనుక్కుందాం"

"తెల్ల బజారులో కొనుక్కునే తాహతే మనకు లేదు ఇంక నల్ల బజారు దాకా మనమేం వెళ్లగలమూ ?"

"తాహతెందుకు లేదూ ? — మహా అందరికీ వున్నట్టు ! ! తాహతు వున్నవాళ్లే కొంటుంటున్నారేమిటి ? అదో సరదా ! ! మీకే సరదాలూ లేవు మీదో యాంత్రిక జీవితం"

కరుణ గొంతు గద్గదికమైంది

"నెలకు అయిదారొందలు సంపాయిస్తున్నారు. బయట, లెక్చరర్ అంటే ఎంత హోదా, ఎంత గౌరవం ? ఒక్క స్కూటర్ కొనుక్కోలేమా మనం ? మా వూళ్లో నేతి కొట్టు వీరస్వామి కొన్నాడు హైదరాబాదులో ఎంచక్కా ఆడవాళ్లూ,మగవాళ్లూ స్కూటరు మీద తిరుగుతారో ! మన వూళ్లో కూడా ఇప్పుడిప్పుడే ఇట్లా తిరుగుతున్నారు మీరు ముందు కూచుని రివిగా స్కూటర్ డ్రైవ్ చేస్తుంటే, నేను వెనగ్గా కూచుని, మీ నడుంచుట్టూ చేయివేసి .." చెప్పడం ఆపేసింది కరుణ.

"అందమైన ఆ కలను ఆసాంతం చెప్పు కరుణా ! మధ్యలో ఆపకు" మన్మథ ఆమెను దగ్గరకు పొదువుకుని ప్రేమగా అడిగాడు

"ఆ కలను నిజం చెయ్యరూ ?" అన్నది

చెవిలో మురిపెంగా పలికింది కరుణ మన్మథ బరువుగా నిట్టూర్చాడు "నిజం చెయ్యాలనే నాకూ వుంది కరుణా! కనీసం వో సెకండ్ హాండ్‌ది అయినా సరే కొందామనే వుంది.

మధ్యతరగతి మధురస్వప్నం

కానీ ఎట్లా? నెల నెలా నాన్నకు పంపించే డబ్బు పంపడం ఆపేయనా? మా చెల్లెలి పెళ్లి కోసం ఆదా చేయడం మానుకోనా? ఇంట్లో ఆలికి అన్నం పెట డం మానేయనా? ఇంటాయనకు అద్దె చెల్లించడం మానుకోనా? వీటిల్లో ఏదో ఒకటి చేస్తేకాని డబ్బువుండదు నా దగ్గర. ఏంచెయ్య మంటావ్?"

కరుణ ఒక్కక్షణం మౌనంగా వూరుకొంది. ఆ తర్వాత మెల్లగా అన్నది "నేనో పని చెప్తే చేస్తారా ?"

"ఏమిటది ?"

"నా నగలిస్తాను అమ్మేస్తారో, తాకట్టు పెడతారో మీ ఇష్టం ఏం చేసినా నాలుగైదు వేలకు తక్కువరాదు అది పెట్టి స్కూటరు కొనండి"

ఆ మాటవినిమన్మథ అవాక్కయిపోయాడు కొంత సేపటికి తెప్పరిల్లుకొని, "ఈ వూహ నీకెందుకు వచ్చింది కరుణా !" అన్నాడు బలహీనంగా కరుణ అతని జుట్టులోకి వేళ్లు పోనిచ్చి దువ్వుతూ ప్రేమగాఅన్నది "ఏమండీ! చెమటలు కక్కుకుంటూ అంతదూరం నుండీ మీరు సైకిలు మీద అట్లా వస్తుంటే నే చూడలేనండీ! మీరు నా కలల యువరాజు మీరు ఎంత ఠీవిగా, ఎంత దర్జాగా వుంటే అంత నాకు ఆనందం సంఘంలో మీ స్టేటస్ ఏంత పెరిగితే అంతనాకు సంతోషం ఒకరి కన్నా మీరెందుకు తక్కువ కావాలి? ఎందులో తక్కువ కావాలి ? మీరు చేస్తున్న త్యాగం విలువ ఎంతటిదో ఎవరికితెలుసు?—నాకు తప్ప! రేపు మీ చెల్లెలు పెళ్లిచేసుకుని ఒక ఇంటికి వెళ్లిపోతుంది అప్పుడామెకు మీరుపడ్డ శ్రమ జ్ఞాపకం వుండదు అప్పుడు మీరు సుఖపడదామన్నా, నేను మిమ్మల్ని సుఖపెడదామన్నా కాలం మనకు అనుకూలం కాదు గదా! అట్లా అని మీ మంచి తనాన్ని మీరు పోగొట్టుకోవద్దు మీ త్యాగం చేయడం మీరు మానుకోవద్దు మీరు ఇతరుల కోసమే కష్టపడండి మీ కోసం మాత్రం కొంచెం నన్ను కష్టపడనీయండి. అది చాలు నాకు! ఆ కొంచెం కష్టంలోనే, ఆ కొంచెం త్యాగంలోనే నాకు మనశ్శాంతి !!" ఆమె మాటలు విన్న మన్మథకు ఏమని జవాబు చెప్పాలో తెలియలేదు. "కరుణా!" అంటూ ఆమెను గాఢంగా గుండెలకు హత్తుకున్నాడు అతని కను కొలకుల చిందిన బాష్ప బిందువొకటి ఆమె వక్షస్సుపై జారిపడింది.

*   *   *

స్కూటరుమీద దిగిన కూతుర్ని అల్లుణ్ని చూసి జగన్నాథం దంపతులు పొంగిపోతూ సాదరంగా లోపలకు ఆహ్వానించారు.

"ఏం బావగారూ, ఇది బజాజా, లాంబ్రెట్టానా, రాజ్‌దూతా, వెస్పా ?" అంటూ ప్రశ్నలతో వయసులో చిన్నవాళ్లైన బావమఱదులు మన్మథను వేపుకుతిన్నారు

"దీని హార్స్ పవర్ ఎంతండీ? పెట్రోలు లీటరు ఎన్నిమైళ్లు వస్తుందీ ?" అంటూ కొంచెం పెద్దవాళ్లు ఆసక్తితో ప్రశ్నించారు.

"బావగారూ! వెనకాల కూచోపెట్టుకుని మమ్మల్ని ఊళ్ళోకి తీసుకువెళ్లరూ?" అంటూ మఱదళ్లు కుతూహలంగా అర్థించారు

"ఉండండర్రా! అతన్ని కాస్త విశ్రాంతి తీసుకోనీండి" అంటూ జగన్నాథం పిల్లలను కసిరేవరకూ మన్మథకు ఆ తాకిడీ అట్లాగే వుండిపోయింది

తనభర్త చుట్టూచేరి పదిమందీ కాంక్షా నేత్రాలతో, ఆత్రుతగొన్న హృదయాలతో, ఆరాధనా కంఠాలతో అట్లా అడుగుతుండడం

చూసి కరుణ గర్వంగా మన్మథ వేపు చూసి లోపలకు వెళ్ళింది

ఆ అనుభవం మన్మథకు కొత్తగా వుంది ఒక్కసారిగా తానెంతో ఎత్తుకు ఎగిరినట్లుంది

ఆ సాయంకాలం అతను, పిల్లలను కొంచెం సేపు స్కూటరుమీద కూచోపెట్టుకుని బజారులో తిప్పి తీసుకువచ్చాడు భార్యతో కలిసి సినిమాహాలుకు బయలుదేరుతూ, "ముందస్తుగా మేం వెళ్తున్నాం వెనగ్గా మీరు రండి!" అన్నాడు.

మన్మథతో కలిసి స్కూటరు వెనుక సీటు మీద కూచుని, గాలిలో తేలిపోతూ, భర్త బుజాలు ఆసరాగా ముందుకు ప్రయాణం చేస్తున్న కరుణకు అంతకన్నా తన జీవితానికి మరే సార్థకతా అక్కరలేదనిపించింది తను చేసినపని ఎంతో ఉదాత్తమైన దనిపించింది

కాని అంతటి ఉదాత్తభావమూ ఆ రాత్రి తల్లిదండ్రులు అడిగిన ప్రశ్నలకు నీరు కారిపోయింది

"ఏమే కరుణా! పొద్దుటినుంచీ చూస్తున్నాను అదేమిటే — నీ మెడ అట్లా బోసిగా వుందీ ?" అని అడిగింది ఆమె తల్లి అరుంధతమ్మ కరుణ ఏదో చెప్పాలని నోరు తెరిచింది ఏం చెప్పాలి? అబద్ధమా? నిజమా?

"అమ్మాయ్ చేతుల్ని గాజులు కూడా కనబడడం లేదే ?" అన్నాడు జగన్నాథం తానేదో కొత్త విషయాన్ని కనుక్కొన్నట్లుగా

అరుంధతమ్మ, కరుణ చేతుల వేపు చూసింది కరుణ చెవుల వేపు చూసింది. కరుణ మెడ వైపు చూసింది కరుణ వైపు ఆశ్చర్యంగా, అనుమానంగా, నిందా దృక్కులతో చూసింది.

"ఈ దిగదుడుపు రూపమేమిటే ? పెళ్లినాడు మేమూ, మీ అత్తగారూ పెట్టిన నగలన్నీ ఏం చేశావ్ ?"

కరుణ తల్లి వైపు నిశ్చలంగా చూసింది. నింపాదిగా అన్నది "స్కూటర్ కొన్నాం !"

ఆ మాట వినగానే అల్లుడి మీద ఆమె అంతవరకూ పెంచుకున్న గౌరవం ఒక్కసారిగా క్రిందకు దిగజారిపోయింది

"ఇదేమిటే? నిక్షేపంలాంటి నీ నగలుతీసుకువెళ్లి వో ఇనపముక్క మొహాన పెట్టాడా అల్లుడు? ఇంత తెలివితక్కువ వాడనుకో లేదే నేను!" అన్నది ఈసడింపుగా

"ఏమైనా తాను సంపాయించిందాంతో ఇటువంటి పనులు చేయాలి కానీ ఆడదాని సొమ్ముతో తాను షోకు చేసుకోడం ఏం బాగో లేదు" అన్నాడు జగన్నాథం పై మీది కండువా దులిపి బుజాన వేసుకుని అక్కణ్నుంచి లేచిపోతూ.

అప్పుడే లోపలకు వచ్చిన మన్మథ "ఏమిటండీ బాగోలేదంటున్నారూ ?" అంటూ వాళ్ల దగ్గరకు వచ్చాడు

"నాన్నా! మన స్కూటరు ఎంత మెత్తగా పోతోందో తెలుసా ? దార్లో ఎన్నింటిని ఓడించేసిందో ?" అంటూ లోపలకు అత్యుత్సాహంగా వచ్చిన కరుణ చిన్న చెల్లెలు తన అక్క మొహంలోని బాధనూ అసహ్యాన్నీ గమనించి అట్టే నిల్చుండి పోయింది

"అమ్మా! మీ అల్లుడిగారికి స్నానానికి నీళ్లు తోడదాం పద!" అన్నది కరుణ అక్కడినుంచి లేచిపోతూ

"ఊ టా గే ప ద త ల్లీ! పో యి న

డా. సి.వి.కె. రావ్, B.A., సెక్స్ స్పెషలిస్ట్

వైద్యవిద్వాన్ — వైద్యాచార్య హస్తప్రయోగం, వరముల బల హీనత, అంగము చిన్నదగుట, శీఘ్రస్కలనము, శుక్లనష్టము, సుఖరోగములకు, మానసిక వ్యాధులకు శాస్త్రీయ చికిత్స, విదేశీ యంత్రములతో ప్రత్యేక చికిత్స, పోస్టుద్వారా కూడా చికిత్స గలదు.

రావూస్ క్లినిక్

టి బి రోడ్ తెనాలి. ఫోన్ 700

SUVARNA

REGD.

SEALED PACKING. 28 & 14 TABLETS
AVAILABLE AT ALL CHEMISTS

MFRS· SEENU & CO ,MADRAS-21

తల్లి ప్రేమకు
సాటి మరొకటి లేదు...

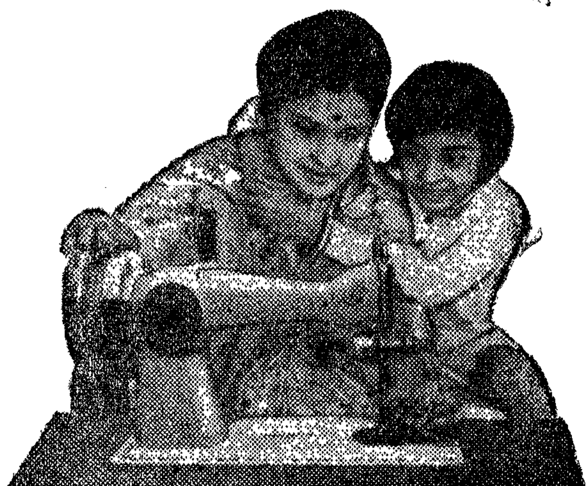

కుట్టు మిషన్లకి
సాటి మరేదీ లేదు

మి ప్రేమ మీ కుటుంబానికి అవసరం
మీ ప్రేమని ఉత్తమంగా ప్రదర్శించేందుకు మీకు ఒక

ధర — రు.265/- నుండి గలవు.

SHRIRAM

మధ్యతరగతి మధురస్వప్నం

నగలెట్లాగూ రావు కదా, వాటిని గురించి ఇంకా చర్చ కూడా ఎందుకులే!'' అంటూ అరుంధతమ్మ కూతురితో కలసి తోపలక్కు వెళ్లిపోయింది.

మన్మధ తన మామగారిని ఏదో అడగ బోయాడు. ఆయన ఏమందంటూ ప్రక్కకు తప్పుకున్నాడు. ఆ ఇంట్లో వాతావరణం ఒక్కసారిగా మారిపోయినట్లనిపించింది అతనికి. చూచాయగా అది తన భార్య నగల గురించి అని కూడా అర్ధమైంది. దాంతో అతని మనస్సు చివుక్కుమంది. అవి తమ నగలు! తామేం చేసుకున్నా ఇతరులు, వారెవ రైనా కానీ, తమను ప్రశ్నించడానికి వీలులేని నగలు!!

భోజనం చేశాననిపించి, మంచం మీదకు చేరాడు. కొంచెం సేపటికి మెల్లగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ అక్కడకు వచ్చిన కరుణ మరొకరికి వినిపించ నంతటి మెల్లగా, అతనితో "క్షమించండి. నా మూలంగా మీకు అవమానం జరిగింది.'' అన్నది. డగ్గుత్తికతో.

మన్మధ చివాలున తలెత్తాడు. కరుణ కళ్ళలో నీళ్లు. "రేపొద్దున్న ఇక్కణ్నుండీ మనం వెళ్ళిపోదామండీ!'' అన్నది బాధగా.

"అట్లాగే వెళ్ళిపోదాం. దాన్ని గురించి మవు బాధపడకు.'' అన్నాడు మన్మధ తన మనసులోని బాధను దాచుకుంటూ.

మర్నాడు స్కూటరు మీద ప్రయాణ మైన కరుణను, మన్మధనుచూసి, "అప్పుడే వెళ్లిపోతున్నారేం!'' అన్నారు జగన్నాధం దంపతులు పొడిగా.

"వెళ్లాలండీ — సెలవులేదు!''

సెలవు లేదంటూ ముందుకు వెళ్ళిపోయిన ఆ ఇద్దర్నీ చూసి జగన్నాధం దంపతులు ఎంత నిర్లిప్తంగా వూరుకున్నారో, సెలవు లేకుండా, అనుకోకుండా తమ ఇంటికి వచ్చిన కొడుకున్నూ, కోడల్నీ చూసి పరంధామయ్య దంపతులు అంత ఆశ్చర్యపడ్డారు

వస్తూనే, "నాన్నా! స్కూటరు కొన్నాను బావుందా?'' అన్నాడు మన్మధ తండ్రివంక చూస్తూ

"ఎందుకు బావుండదూ? ఎంతపోసి కొన్నావేమిటీ?'' అన్నాడు పరంధామయ్య ప్రశ్నార్ధకంగా

"బ్లాక్‌లో కొనాల్సి వచ్చింది నాన్నా! అయిదువేలకు పైనే అయింది''

కళాభారతి
మద్రాసు—600017,
ఫోన్ 442021 — 87146
ప్రప్రథమముగా మద్రాసులో
సగర్వముగా సమర్పించు
K V Mahadevan Musical Nite
కె వి మహదేవన్ సంగీత విభావరి
గాయనీగాయకులు: ఎ సుశీల, ఈశ్వరి,
బాలసుబ్రమణ్యం, రామకృష్ణ తదితరులు
1—12—74 సెంటినరీహాలు,
మద్రాసు-600005, సా గం 6-05
టిక్కట్లు
రూ **100,50,25,15,10,** మరియు **5**

SELTEX

• ఎగ్జిమా
• చర్మపు దురదలు
• పొక్కులు
• పగిలిపగుళ్ళు
• మొటిమలు
తామరగజ్జి ఆయింట్‌మెంట్
PHARMA-MEDICO (INDIA) PVT LTD.
BOMBAY 50 NB
ఏజెంటు (1) సిటి ఫార్మా డిస్ట్రిబ్యూటర్సు, భావనారాయణవీధి విజయవాడ—1, (ఆం ప్ర)
(2) ఫార్మా ట్రేడర్సు (హైదరాబాద్), కందస్వామిరోడ్, సుల్తాన్‌బజార్, హైదరాబాదు (ఆం ప్ర)

అశోక
ఆంగ్లేయ బోధిని
అందరు 30 దినములలో ఆంగ్లం సులభముగా నేర్చుకొనవచ్చును వెల రూ **10/-**
హిందీ-తెలుగు స్వబోధిని
30 దినములలో హిందీ భాషను సులభముగా నేర్చుకొనవచ్చును వెల రూ **4/-**
తమిళ-తెలుగు స్వబోధిని
30 దినములలో తమిళ భాషను నేర్చుకొనవచ్చును వెల రూ **3/-**
పై వాటికి పోస్టేజి అదనము
బాలసరస్వతి బుక్ డిపో
మద్రాసు — 1 Phone 29868

[illegible] ఆశాలి అశ్చర్యపోవటం పార్వతమ్మ వంతయింది" "ఆ అందువేల తోనూ అక్కకి కళ్యాం సొమ్ము తిరిపోయేది!"

మన్మధ మనస్సు ఆ మాటతో 'చిన్న బోయింది తను స్కూటరు కొన్నందుకు తన తల్లి, తండ్రీ ఏమాత్రంకూడా సంతోషించడంలేదా ?

రాత్రి భోజనాల దగ్గర మళ్ళీ ఆ ప్రస్తావన రానేవచ్చింది

"ఏరా, స్కూటరూ అదీ కొనుక్కున్నావ్, బాగానే వుంది అనుభవించాల్సిందే! కాదనను కాస్త నీ చెల్లికి ఆ ముహూర్తం ముళ్ళూ కూడా తొందరగా వేయించేస్తే "

"అలాగే చూద్దాం నాన్నా!"

"చూద్దాం అంటే కాదురా, నీ దగ్గర డబ్బు నిల్వ వుండేట్టు నాకు తోచదు అల్లే

దేహపుష్టికి ఆరోగ్యానికి
ఎండితీ డిగోపాలాచార్యులవారి
జీవామృతం
1898 నుండి ప్రసిద్ధి గాంచినది
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మద్రాసు 17

అజీర్ణం వల్ల మీరు భయపడుతున్నారా?
హెవ్యాలెట్స్ మిక్స్చర్ తీసుకొని-తిరిగి తినడం ప్రారంభించండి

సి.జె హెవ్యాలెట్ & సన్
(ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
మద్రాసు 600 001
కలకత్తా 700 001
SAA/CJH/1191

లతా, పెళ్ళి అటూ వాయిదా వేస్తున్నావ్! నిన్ను చూస్తే నాకు ఇదివరకున్న ధైర్యం ఇప్పుడు తగ్గిపోతోందిరా!"

మన్మథ హృదయం భగ్నమంది చివాలున తండ్రి వైపు తలెత్తి చూశాడు తల్లి వైపు చూశాడు ఆమె పెళ్ళి కావలసిన కూతురివైపు చూస్తోంది మన్మథ తలుపు దగ్గర నిలబడ్డ తన చెల్లెలి వైపు చూశాడు "ఇట్లా ఎందుకు చేశావ్ అన్నయ్యా ?!" అంటున్నాయి ఆ కళ్ళు

భోజనాలైన తర్వాత, ఆరుబయట తండ్రీ కొడుకులు పిచ్చా పాటీ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కాసేపు కూచున్నారు మన్మథ, ఎంతగానిండు కుండలా వుందామని ప్రయత్నంచేసినా, అతని గుండెలో తెలియనికసి ఏదో భగ్నమంటోంది మధ్యలో మంచినీళ్ళ కోసమని మన్మథ లోపలకు వచ్చినప్పుడు, అతనికి వినిపించిన అతని తల్లిమాటలు అతణ్ణి నిశ్చేష్టుణ్ణి చేశాయి

"అది కాదు కరుణా! నీ నగలన్నీ అమ్మి, తను స్కూటరుకొనుక్కునే ఖర్మం పట్టిందే నా కొడుక్కి ? లక్షణంగా అయిదొందలు తెచ్చుకుంటున్నాడు అడిగిన వాళ్ళకు అడిగినంత ఇవ్వగలడు నాబిడ్డ ! వాడెక్కడ మా అందరికీ తప్పి తలకెత్తుతాడో అని ముందస్తుగా ఇది నువ్వు ఆడుతున్న నాటకంకాదు గదా ! రేపొక వేళ నీ ఆడబిడ్డ పెళ్ళికోసమని మే మేదన్నా సాయం అడిగితే 'అయ్యో! నా నగలే అమ్మి ఆయన ఆస్కూటరు కొనుక్కున్నారండీ — ఆయన దగ్గర డబ్బెక్కడుందండీ ?' అన డానికి కాదుగదా ఈ నాటకం ?"

"అత్తగారూ !"

"అత్తగారూ, బండలూనూ ! ఎప్పుడూ ఇటువంటి కబుర్లు చెప్పి, మా పరువూ మా బిడ్డ పరువూ బజారుకెక్కించకు తల్లీ!"

కన్నీళ్ళతో బయటకు వస్తోంది కరుణ ఆమె మొహం చూడటానికి సిగ్గువేసింది మన్మధకు తటాలున తలుపు ప్రక్కకు తప్పుకున్నాడు

మరునాటి ఉదయం కరుణ నిద్రలేచేసరికే మన్మథ పట్నానికి వెళ్ళిపోయాడు "నన్ను తీసుకు వెళ్ళకుండా, నాతో చె ప్ప కుం డా ఎందుకు వెళ్ళారూ ?" అని అడిగింది కరుణ, తనకు కనిపించిన ఆ ఇంట్లో వాళ్ళందర్నీ ! గానీ ఎవరు మాత్రం ఆమెకు ఏం సమాధానం చెప్పగలరూ ? ఎవరికి తెలుసూ ? — మన్మథ పట్నంలో తన స్కూటరు అమ్మేయడానికి' ప్రయత్నం చేస్తున్నాడనీ ?